

Nacka Miljövårdsråd
c/o Jan Åman
Plommongatan 9
138 31 Älta

Nacka Miljövårdsråd ./ Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun
angående **angående strandskyddsdispens på fastigheterna Karrnäs 1:1 och
Velamsund 1:1**

Ni får tillfälle att yttra er över innehållet i bifogad handling.

Ert yttrande ska vara skriftligt och ha kommit in till mark- och miljödomstolen **senast den 7 februari 2018**. Domstolen tar gärna emot inlagor som inte är alltför omfattande via e-post i pdf-format. Om handlingen skickas via e-post behöver den inte samtidigt skickas på annat sätt. I yttrandet ska domstolens målnummer M 4472-17 anges.

Om ni inte svarar kan målet ändå komma att avgöras.

Om ni har frågor i målet kan ni kontakta domstolen.

Anna Liljeros
Telefon 08-561 656 40

Bifogade aktbodylagor: 7

Yttrande avseende mål M 4472-17, gällande strandkyddsdispens på fastigheterna Knarrnäs I:I och Velamsund I:I

Park- och naturenheten, Nacka kommun, har förelagts att yttra sig på Nacka Miljövårdsråds överklagan av länsstyrelsens beslut i ärende 505-6700-2017 samt överklagan av Nacka kommuns beslut att bevilja strandkyddsdispens för djurstängsel i Velamsunds naturreservat (M 2016-001532).

Yttrande

Naturvärden och val av plats

Strandkyddets syften är att trygga allmänhetens tillgång till strandområden samt att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv på land och i vatten. Den sökta dispensen syftar till att genom bete bibehålla och öka den biologiska mångfalden i området samt vårda ett gammalt kulturlandskap som har en historik av hävdade öppna marker och skogsbete. På så sätt bevaras inte bara goda livsvillkor för växt- och djurliv utan betet kan dessutom bidra till att förbättra dem.

De aktuella platserna har valts av flera orsaker;

- Cirka en tredjedel av marken som är inhägnad och omfattas av strandkydd är öppen mark som har en lång kontinuitet av hävd. Öppna marker ska enligt reservatets skötselplan hävdas genom bete eller slätter. Ängen vid Kärrtorp är dessutom ett särskilt skötselområde, område 13, där målet med området är ett hävdad gärde med vårdade bryn.
- Området har en kontinuitet av bete av öppen mark och skogsmark de senaste åren men också historiskt, vilket gör det särskilt intressant att fortsätta bete på just den här platsen istället för att hitta en ny plats och börja om. Alla skogar passar inte för skogsbete, exempelvis är planterade granskogar mindre lämpade. I det inhägnade området finns det bra förutsättningar för skogsbete.
- Området har en hög biologisk mångfald och natur- och kulturvärden knutna till skogsbetet. För att inte naturvärdena ska minska är det viktigt att fortsätta beta området.

Båda hagarna kring Kärrtorp och Knarrnäs har rikligt med genomgångar för att underlätta för allmänheten att passera (se kartor nedan). Merparten är grindar, vilket gör att man inte

behöver klättra över stängslet på stättor som ibland kan vara svåra att ta sig förbi. Grindarna är satta vid stigar eller stråk men även på andra ställen för att öka tillgängligheten till hagarna. I och med detta förhindrar varken stängslen allmänhetens tillträde till området eller gör det omöjligt att nyttja området för friluftssändamål som framförts av Nacka Miljövårdsråd. Kommunen har inte mottagit klagomål på instängslingen från allmänheten som rör sig i området under de senaste åren. Däremot uttrycker många besökare att djuren tillför ett extra upplevelsevärde i området. Vid byte av naturreservatsförvaltare uppdragades det att det sänkades strandskyddsdispens för staketen och därför har detta nu sökts i efterhand.

Naturvårdsintresset är i det här fallet inget enskilt intresse för kommunen som Nacka Miljövårdsråd skriver utan ett allmänt intresse som är en värdefull del i arbetet med att uppnå miljö kvalitetsmålen *Ett rikt växt- och djurliv* samt *Ett rikt odlingslandskap*. Udden norr om Kärrtorpsängen har mycket höga naturvärden. Skogsstyrelsen har klassat den västra delen av udden som nyckelbiotop medan resterande delar är klassade som område med naturvärde. Att området är värdefullt framgår också av ett examensarbete som genomfördes 2013, "Skogsbete i Velamsunds naturreservat", där det bl.a. framhävs att skogsbetet i hög grad bidrar till att skapa miljöer med goda förutsättningar för biologisk mångfald. Även de öppna markerna och skogen kring Knarnäs är värdefulla ur naturvårdssynpunkt.

Kontinuerligt bete av öppna marker möjliggör att små växter får bättre förutsättningar. Betesdjurens tramp och gödsel skapar också förutsättningar för växterna att gro. Vid ett upphörande av hävden skulle naturvärdena snabbt minska. Konkurrenssvaga arter som är beroende av kontinuerlig hävd skulle försvinna till fördel för mer konkurrensstarka arter och så småningom skulle betesmarkerna växa igen.

I ett utlåtande skriver Urban Emanuelsson, professor vid Centrum för biologisk mångfald vid SLU och Högskolan Kristianstad, mycket positivt om skogsbetet i Velamsund för den biologiska mångfalden. Framförallt lyfts värdet av skogsbetande kor fram där kornas tramp, bete och fläckvisa gödsling bidrar till att skapa en varierad miljö för en mängd olika organismer. Detta har en positiv effekt på svampfloran och insektsfaunan och att djuren skadar en del träd och rötter är positivt för att återfå en rik vedsvampflora.

Velamsunds naturreservat - beslut och skötselplan

Syftet med Velamsunds naturreservat är att i första hand säkerställa ett välfrekventerat friluftss- och rekreationsområde. Inom området finns också kulturhistoriskt intressanta miljöer och lämningar, samt värdefull naturmiljö. I skötselplanen för Velamsunds naturreservat står det att det övergripande målet med området är att vårda det så att dess natur- och kulturvärden samt värden för friluftslivet bevaras. Det framgår också att markerna i Velamsund historiskt sett har haft skogsbete, eller så kallat utmarksbete där djuren stängslades ut från ängs- och åkermarken, troligen i betydligt större utsträckning än det som nu bedrivs.

På sidan 23 i skötselplanen står det: ”På många platser bär skogen fortfarande spår efter tidigare markanvändning, såsom bete. Om det finns intresse att på något eller några ställen återuppta ett skogsbete, bör inte hinder läggas för detta. Lämpliga områden finns t.ex. nordväst och sydväst om gården samt Mörbygården.” Denna text ger exempel på områden där skogsbete kan återupptas men utesluter inte att andra områden används för skogsbete. Att skogsbete endast nämns på ett ställe i skötselplanen gör det inte mindre betydelsefullt för skötseln av reservatet.

Anna Herrström

Enheten för fastighetsförvaltning (tidigare Park- och naturenheten)

Nacka kommun

